

'פרשתי ואיני יודע מה פרשתי', או 'אמר לי אבא וא"י מה' – בין בשנים בין בשלשה יש להניח שהגדול שבהם הקדש (שמסתמא אדם מקדיש את המשובח, שכתוב מבחר נדריכם. רש"י).

ה. 'שור בשורי הקדש' – הגדול שבהם הקדש, וגם אם יש לו שלשה – אין חוששים לבינוני. נתערב שור הקדש באחרים – הגדול שבהם ייקרב, וכל השאר – יימכרו לצרכי עולות ודמיהן חולין שחוששים על כל אחד שמא הוא המוקדש, הלכך נמכרים להקדש להיקרב ואינם מתחללים על הדמים, ואין כאן גזל מהקדש כלל, שהרי נותן להקדש את הגדול.

ו. 'בית בבתי אני מוכר לך' – יד הלוקח על התחונה, ויכול המוכר ליתן לו הגרוע שבביתיו, או מראהו עלייה הגרועה. ואם נפל לו בית – מראהו נפול.

במקום אחר אמרו נותן לו את המעולה בביתיו, שכן משמעות הלשון 'בית בבתי' (ע' נדרים נו. ובראשונים). ויש מי שפרש הסוגיא שם שנותן לו את הגרוע מביתו אבל לא עלייה (עפ"י פירוש הרא"ש שם).

דף קט

קפא. א. הנודר קרבן והקריבו במקום אחר, מה דינו?

ב. נדר להקריב קרבן בבית חונו או במקום אחר – מה דינו?

ג. נדר נזירות ופרש בנדרו להקריב קרבנותיו בבית חונו וכדו' – מה דין הנזירות?

ד. מי היה חונו? מה טיבו של 'בית חונו'? ומה דינם של הכהנים ששימשו בו?

ה. מה דינו של כהן שהודה בעבודה-זרה / השתחוה לה / שחט לשמה / זרק דם קרבן לע"ז?

א. הנודר קרבן והלך והקריבו במקום אחר, מלבד שחייב 'כרת' משום שחוטאי-חוק, לא יצא ידי נדרו.

ב. פרש בנדרו להקריבו בבית חונו או במקום אחר – חייב להקריב במקדש. עבר והקריב בבית חונו – לדברי רבי יוחנן ורב המנונא, וכן סיעו מן הברייתא – חייב משום 'שחוטאי חוק', אבל פטור מלהביא אחר למקדש, שהרי זה כאומר על מנת שלא אתחייב באחריותה. והוא הדין אם הקריב במקום אחר מזה שנדר, שהרי שחיטתו הרידה כהריגה בעלמא, כך לי הרגה כאן כך לי הרגה שם. ואילו רבא אמר: אדם זה לדורון נתכוון ופטור משום שחוטאי חוק, ונמצא שלא חלה עליו קדושת קרבן (ואעפ"כ נראה שלכתחילה צריך להקריב במקדש כדתנן במתניתין. וצ"ע).

רבי שמעון אומר: לא חל הקדשו כל עיקר.

הלכה כחכמים ורבי יוחנן ורב המנונא (רמב"ם מעה"ק יד, ז).

ג. 'הריני נזיר שאגלח (כלומר, אביא קרבנותי בתום הנזירות) בבית חונו' – יגלח במקדש (רשות ולא חיוב. זבה תודה). גילח בבית חונו – יצא. רבי שמעון אומר: לא חלה עליו נזירות כלל.

ופרשו הטעם שיצא, שהרי זה כמתנה ואומר שאם לא אוכל להקריב באותו מקום – איני נזיר.

לחכמים, אסור הוא בשתיית יין, ואעפ"י שאין כאן נזירות [שהרי יצא אם גילח בבית חונו ואילו היה נזיר אינו נפטר אלא בקרבנות במקדש], יש כאן שבועה לצער עצמו מין (עפ"י פרוש המשנה לרמב"ם). ואם גילח במקדש נתברר שנזיר גמור הוא (עפ"י תוס' נזיר יא. וע' באור אחר בתוס' כתובות נו.).

ד. חוניו היה בנו של שמעון הצדיק (והיה ממלא מקום אבותיו ביראת חטא. עפ"י תוס'), ומשום קנאת שמעי אחיו בו על שזכה מיד אביו בכהונה גדולה (כדברי ר' מאיר), או (לר' יהודה) משום קנאתו הוא באחיו [לפי שנתן הגדולה לשמעי אחיו, הגדול ממנו בשנתים, ואעפ"כ קינא בו] – נתגלגלו הדברים וברח למצרים ובנה שם מזבחה. לדברי רבי מאיר, היה זה בית עבודה זרה. ולרבי יהודה, וכן דייקו מסתם מתניתין – בנה לשם ה' (והיה מיועד לבני נח, שאינם אסורים משום הקרבה בחוץ תוס'). והרמב"ם כתב (בפירוש המשנה) שחוניו עבר על איסור שחוטאי חוץ).

הכהנים ששמשו שם אסורים לשמש במקדש (גם לדעת האומרים לשם שמים נתכוין חוניו, קנסו לפסלם שהרי אסור היה להם להקריב בחוץ. ע' ע"ז נב.). ודינם כבעלי-מומים, חולקים בקדשים ואוכלים אבל לא מקריבים.

[וכן כלי בית חוניו אסור להשתמש בהם במקדש, כמבואר בע"ז נב].

ה. כהן שהודה בע"ז או השתחוה לה, או שחט לשמה במזיד, ושב בתשובה; לדברי רב נחמן, קרבנו שיקריב מעתה במקדש עולה לריח ניחוח, שלא נאסר אלא בששימש לעכו"ם בדבר שהוא 'שירות'. ולדברי רב ששת – אין קרבנו ריח ניחוח.

שחט לע"ז בשוגג; לדברי הכל קרבנו ריח ניחוח (וכפר הכהן על הנפש השגת... – מלמד שהכהן מתכפר ע"ז עצמו. ומקרא זה נאמר בענין ע"ז).

זרק הדם לע"ז בשוגג, וכל כיו"ב; לרב נחמן, קרבנו ריח ניחוח (וכפר הכהן על הנפש השגת...). ולרב ששת, אין קרבנו ריח ניחוח (שלא למדנו משם אלא לענין שחיטה, שאינה 'שירות'. ואילו ר"נ סובר שכששחט לע"ז אפילו במזיד לא נפסל, וכנ"ל).

זרק לע"ז במזיד – אין קרבנו ריח ניחוח לכו"ע.

א. כהן שעבד ע"ז במזיד ולא שב – אינו חולק בקדשים ודינו ככהן שאינו מודה בעבודה, ושחיטתו נבילה כשחיטת מומר (פשוט; דובב מישרים ח"ב ו. וע"ע אחיעזר ח"ג נ, ג-ד).

ב. כאשר שב בתשובה, גם באופנים שאינו עובד, רשאי לחלוק ולאכול בקדשים (כן משמע מפשטות המשנה, וכ"ה בתד"ה לא בשם רש"י). ואולם יש שצדדו לומר [בדעת הרמב"ם] שאף אינם אוכלים, ודברי המשנה אמורים בכהני בית חוניו ולא בשעבדו ע"ז (ע' מג"ה רע, יג ובשיירי המנחה).

ג. התוס' כתבו שפסול זה אין אמור אלא במקדש, ולא בכמה גדולה בשעת התר הבמות, וכל שכן לשאר תפקידי כהונה כגון נשיאת כפים (וע"ע משך חכמה פר' זו, לד).

והוא הדין לענין שאר שררות, אפילו מומר שחזר בתשובה שלימה – חוזר לגדולתו (עפ"י ריטב"א מכות יג).